

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษา “ทัศนคติของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ต่อการรัฐประหาร 19 กันยายน 2549” โดยผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำนวน 300 คน

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า อายุของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีอายุ 21 ปี ขึ้นไป จำนวน 100 คน (คิดเป็นร้อยละ 33.3) รองลงมาอายุ 19 ปี จำนวน 88 คน (คิดเป็นร้อยละ 29.3) อายุ 20 ปี จำนวน 75 คน (คิดเป็นร้อยละ 25.0) และ 18 ปีและต่ำกว่า จำนวน 37 คน (คิดเป็นร้อยละ 12.3)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 157 คน (คิดเป็นร้อยละ 52.3) และเพศหญิง จำนวน 143 คน (คิดเป็นร้อยละ 47.7) และชั้นปีที่ศึกษา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 88 คน (คิดเป็นร้อยละ 29.3) รองลงมาเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 3 จำนวน 77 คน (คิดเป็นร้อยละ 25.7) ชั้นนักศึกษาปีที่ 2 จำนวน 72 คน (คิดเป็นร้อยละ 24.0) และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 จำนวน 63 คน (คิดเป็นร้อยละ 21.8)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาที่เรียนสาขาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ จำนวน 108 คน (คิดเป็นร้อยละ 36.0) รองลงมาสาขาการเมืองการปกครอง จำนวน 100 คน (คิดเป็นร้อยละ 33.3) และสาขาบริหารรัฐกิจ จำนวน 92 คน (คิดเป็นร้อยละ 30.7)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาที่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร/ปริมณฑล จำนวน 158 คน (คิดเป็นร้อยละ 52.7) และมีภูมิลำเนาต่างจังหวัด จำนวน 142 คน (คิดเป็นร้อยละ 47.3)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีบิดาที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 86 คน (คิดเป็นร้อยละ 28.7) รองลงมามีอาชีพรับจ้าง/เอกชน และประกอบธุรกิจส่วนตัว จำนวน 83 คน เท่ากัน (คิดเป็นร้อยละ 27.7) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีมารดาประกอบธุรกิจส่วนตัว จำนวน 107 คน (คิดเป็นร้อยละ 35.7)

รองลงมาอาชีพรับจ้าง/ เอกชน จำนวน 70 คน (คิดเป็นร้อยละ 23.3) และอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 61 คน (คิดเป็นร้อยละ 20.3)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีบิดามารดาอยู่ด้วยกัน จำนวน 262 คน (คิดเป็นร้อยละ 87.3) และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ด้วยกันกับบิดามารดา จำนวน 244 คน (คิดเป็นร้อยละ 81.3)

สำหรับการแสดงความคิดเห็นในครอบครัว กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าไม่เคยแสดงความคิดเห็นในครอบครัว จำนวน 106 คน (คิดเป็นร้อยละ 35.3) รองลงมาแสดงความคิดเห็นบ่อยครั้ง จำนวน 98 คน (คิดเป็นร้อยละ 32.7) และเคยแสดงความคิดเห็นบางครั้ง จำนวน 96 คน (คิดเป็นร้อยละ 32.0)

ทัศนคติต่อการรัฐประหาร 19 กันยายน 2549

จากคำถามทัศนคติเชิงบวก กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้คำตอบความคิดเห็นในระดับมาก จากจำนวน 12 ข้อใน 15 ข้อ จากค่าเฉลี่ยความคิดเห็นพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติเชิงบวกกับการรัฐประหารอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.231) ในรายชื่อมีค่าเฉลี่ยเห็นด้วยมากที่สุด ได้แก่ การรัฐประหารครั้งนี้เพื่อปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์ (ค่าเฉลี่ย 3.673) รองลงมา ได้แก่ การรัฐประหารทำให้ประชาชนตระหนักว่าอำนาจต้องมาจากประชาชน (ค่าเฉลี่ย 3.540) และการรัฐประหารครั้งนี้เพื่อปกป้องผลประโยชน์ของชาติ (ค่าเฉลี่ย 3.532)

ส่วนคำถามทัศนคติเชิงลบ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้คำตอบความคิดเห็นในระดับมากที่สุด จากจำนวน 7 ข้อใน 15 ข้อ ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติเชิงลบกับการรัฐประหารอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.324) ในรายชื่อค่ามีเฉลี่ยเห็นด้วยมากที่สุด ได้แก่ การรัฐประหารทำให้ภาพพจน์การเมืองไทยแย่ลง (ค่าเฉลี่ย 1.530) รองลงมา ได้แก่ การรัฐประหารทำให้เศรษฐกิจของประเทศแย่ลง (ค่าเฉลี่ย 1.610) และการรัฐประหารเป็นเครื่องมือของอำนาจเผด็จการของคนส่วนน้อย ไม่ใช่เสียงส่วนใหญ่ (ค่าเฉลี่ย 1.817)

จากทัศนคติเชิงลบ ยังมีจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เห็นด้วย (กลุ่มตัวอย่างที่ตอบน้อยและน้อยที่สุด) มากกว่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เห็นด้วย (กลุ่มตัวอย่างที่ตอบมากและมากที่สุด) ได้แก่ การรัฐประหารเป็นการแสดงออกถึงการไม่มีจริยธรรม การรัฐประหารทำให้รู้สึกถึงความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และทหารไม่ควรยุ่งเกี่ยวกับการเมืองไม่ว่ากรณีใด ๆ ซึ่งแสดงออกให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีทัศนคติที่เป็นบวกกับการรัฐประหารในเรื่องดังกล่าว

ปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

จากทดสอบความสัมพันธ์ในทางสถิติสามารถสรุปได้ดังนี้

ปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติเชิงบวกและทัศนคติโดยภาพรวม ของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ต่อการรัฐประหาร 19 กันยายน 2549 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติตามตัวแปรเกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็นในครอบครัว ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ Richard E. Dawson and Kenneth Prewitt (1969) ที่กล่าวถึงการขัดเกลาทางการเมืองซึ่งเป็นการสร้างทัศนคติจากคนรุ่นหนึ่งถ่ายทอดไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง เป็นการแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของครอบครัวที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติทางการเมือง อีกทั้งยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Gabriel A. Almond and James S. Coleman (1960) ที่กล่าวว่าสถาบันครอบครัวเป็นสถาบันแรกที่ถ่ายทอดทัศนคติทางการเมืองจากพ่อแม่ไปสู่บุตร ซึ่งเป็นตัวแทนของการขัดเกลาทางการเมือง (Agents of Political Socialization) จากผลการวิจัยพบว่า กลุ่มที่ไม่เคยแสดงความคิดเห็นในครอบครัว มีแนวโน้มที่เห็นด้วยกับการรัฐประหารมากกว่ากลุ่มที่เคยบางครั้งและบ่อยครั้ง เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างไม่ได้เรียนรู้วิถีทางประชาธิปไตยในครอบครัว อีกทั้งยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Gabriel Almond and Sidney Verba (1965) ที่กล่าวว่าบุคคลที่มีทัศนคติแบบประชาธิปไตยต้องมีวัฒนธรรมทางการเมืองที่ตัดสินใจปัญหาทางการเมือง โดยประเมินจากหลักฐานความเห็นส่วนใหญ่มากกว่าส่วนตัว ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยแสดงความคิดเห็นในครอบครัวจึงมีลักษณะที่ชอบแนวคิดเผด็จการมากกว่าแนวคิดประชาธิปไตย

ปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติเชิงลบของนักศึกษาต่อการรัฐประหาร 19 กันยายน 2549 มีความแตกต่างกันในทางสถิติตามอายุ เพศ และชั้นปีที่ศึกษา

ปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติโดยภาพรวมต่อการรัฐประหาร 19 กันยายน 2549 มีความแตกต่างกันตามชั้นปีที่เรียน และตัวแปรเกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็นในครอบครัวซึ่งได้อธิบายไปแล้วข้างต้น

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาในครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะที่ได้จากการแบบสอบถามทัศนคติของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในเรื่องหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิตที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติทางการเมืองของนักศึกษา
2. ควรเพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างจากนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ในมหาวิทยาลัยอื่น ๆ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. จากผลการวิจัยควรมีการศึกษาปัจจัยทางด้านครอบครัวให้มีแนวลึกมากขึ้น โดยเฉพาะการแสดงความคิดเห็นในครอบครัว
2. ควรมีการศึกษาที่เน้นตัวแปรทางสังคม เช่น การกล่อมเกลாதางการเมือง หรือ การกล่อมเกลาทางสังคม เป็นต้น
3. ควรมีการศึกษาในบริบทอื่น ๆ เช่น การสำรวจในอาชีพที่เกี่ยวข้อง เช่น ทหาร อาจารย์ หรือเจ้าหน้าที่ปกครอง